

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА У БЕОГРАДУ

Одлуком Изборног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду, бр. 481/1 од 27. 2. 2013. године, а у складу са чланом 65 Закона о високом образовању Републике Србије и чланом 116 Статута Филолошког факултета Универзитета у Београду, именовани смо у Комисију за припрему извештаја о пријављеним кандидатима на конкурс за избор једног наставника у звање ванредног професора за ужу научну област Англистика, предмет Енглеска књижевност. Имамо част да Изборном већу Филолошког факултета у Београду поднесемо следећи

ИЗВЕШТАЈ О ПРИЈАВЉЕНИМ КАНДИДАТИМА НА КОНКУРС

Филолошки факултет Универзитета у Београду расписао је конкурс (објављен у листу *Послови – огласне новине националне службе за запошљавање*, бр. 509 од 20. 3. 2013. године) за избор једног наставника у звање ванредног професора за ужу научну област Англистика, предмет Енглеска књижевност. На расписани конкурс, за избор у звање редовног професора, пријавио се само један кандидат, др Александра Јовановић, досадашњи доцент на овом предмету.

1. БИОГРАФИЈА 1.1. Лични подаци

Александра (Василије) Јовановић рођена је 28. 10. 1961. у Београду. Живи и ради у Београду.

1. 2. Подаци о досадашњем образовању

Основно и средње образовање стекла је у Београду. 1980. уписала је Филолошки факултет у Београду, а дипломирала 1984. године на одсеку за Енглески језик и књижевност. 1985. уписала је постдипломске студије, смер Наука о књижевности на Филолошком факултету у Београду и 1987. одбранила магистарску тезу *Алан Силото као приповедач* пред комисијом у саставу: проф. др Светозар Игњачевић (ментор), проф. др Тихомир Вучковић и проф. др Ранка Кујић. 2006. на Филолошком факултету у Београду одбранила је докторску дисертацију *Грчки мит у романескном свету Џона Фаулса* пред комисијом у саставу: проф. др Александар Јерков (ментор), проф. др Зоран Пауновић, проф. др Радојка Вукчевић и проф. др Бранкица Пацић.

1.3.Професионална каријера

На Филолошком факултету у Београду запослена је од 2000. године, најпре у звању асистента на предметима *Енглеска књижевност романтизма* и *Енглеска књижевност двадесетог века*. 2007. изабрана, а 2012. реизабрана у звање доцента у коме је и сада. Од 2007-2010. предавала је предмете *Енглеска књижевност I (Енглеска књижевност до романтизма)* и *Енглеска књижевност III (Енглеска књижевност романтизма и викторијанске епохе)*, а од 2010. предмете *Савремени британски роман*, на основним студијама и *Књижевне теорије и правци у енглеској књижевности двадесетог века*, на мастер студијама. Од 2009. држи курс *Постколонијална књижевност на енглеском језику* на докторским студијама Филолошког факултета у Београду. У звање доцента за ужу научну област Англистика: предмет Енглеска књижевност изабрана је први пут 2007, а реизабрана 2012. Године. Од 2009. један је од уредника значајног часописа за студије енглеског језика и књижевности код нас, *Belgrade Bells*.

Члан је **Удружења књижевних преводилаца Србије** од 1993. године. Од 2002. године члан је удружења **PHILOLOGIA**, као и међународних удружења **EACLALS (European Association for Commonwealth Literature and Language Studies)** од 2010.и **CEACS (Central European Association for Canadian Studies)** од 2009.

1.4.Саопштења на научним скуповима

Др Александра Јовановић учествовала је на више домаћих и међународних научних скупова. Изложена саопштења објављена су у научним часописима и одговарајућим зборницима радова.

Саопштења на пре избора у звање доцента:

Саопштења на научним скуповима међународног значаја :

1. Научни скуп Катедре за енглески језик и књижевност Филолошког факултета у Београду децембар 2004. **English Language and Literature Studies: Interfaces and Integrations (ELLSII)**. Тема: *The Whole Sight' – Fowles's Heroine in: The Magus, The French Lieutenant's Woman and Daniel Martin*.
2. Научни скуп Катедре за општу књижевност Филолошког факултета у Београду, 2005, тема **Проучавање опште књижевности данас**. Тема: *Методолошки плурализам у тумачењу Фаулсовог романа Мантиса*
3. Научни скуп Катедре за енглески језик и књижевност у Никшићу, 2006. **Challenging Theory and Improving Practice: Cultural Issues in English Language and Literature Studies**. Тема: *Between Fact and Fantasy*.

Саопштења на научним скуповима националног значаја:

1. Научни скул **Пут и путовање**, новембар 2002. Филолошки факултет у Београду. Тема: *Британски путници у двадесетом веку о нама*.
2. Научни скуп **Град у језику књижевности и култури**, новембар 2004, Филолошки факултет у Београду. Тема: "Град као централна метафора Најполовог романа *Енигма доласка*"
3. Научни скуп **ЛИЦЕ у језику књижевности и култури**, новембар 2005, Филолошки факултет у Београду. Тема: *Јунакиња са хиљаду лица*

Саопштења на научним скуповима после избора у звање доцента:

Саопштења на научним скуповима међународног значаја :

1. „The Search for the Self“. **BAS (British and American Studies)**. Editura Universitatii de Vest, Темишвар, Румунија, мај 2007.
2. "The Quest for the Center in Rushdie's Novel *The Ground Beneath Her Feet*". **Recounting Cultural Encounters**, Филозофски факултет, Никшић, септембар 2007.
3. "The Heroine Reborn: Margaret Atwood's *Alias Grace* and John Fowles's *A Maggot*". **Culture and Ideology: Canadian Perspectives**, Филолошки факултет, Београд, Србија, октобар 2007.
4. „Detective Codes over Time“. **ELLSSAC (English Language and Literature Studies, Structures Across Cultures)**, Филолошки факултет, Београд, Србија, децембар 2007.
5. „Caught in a Web: Some Aspects of the Identity Shaping and Universal Quest“. **PASE (Polish Association for Standards in Language Education)** 2008 Conference. Institute of English Studies. *Wroclaw* University, Вроцлав, Пољска, април 2008.
6. "The Rethinking of the 'Few and Many'". **The Individual and the Mass. International HASE Conference**. Солун, Грчка, јун 2008.
7. „Writing Reality“. **As You Write It; Issues in Literature Language and Translation in the Context of Europe in the 21st Century**. Slovenian Association for the Studies of English. Марибор, Словенија, септембар 2008.
8. „Writing Closure“. **On the Borders of Convention**. Филозофски факултет, Никшић, Црна Гора, октобар 2008.
9. "Writing Other in Margaret Atwood's Novel *The Blind Assassin*". **(Re)connecting Through Diversity: Canadian Perspective(s)**. 4th International SACS Conference: Belgrade 14th –16th April. MEGATREND UNIVERSITY. Београд, Србија, април 2009.
10. „The Art of Becoming: Aravind Adiga's *The White Tiger*“, **ELLSIIR (English Language and Literature Studies, Image, Identity, Reality)**. Филолошки факултет, Београд, Србија, децембар 2009.
11. „Meaning at the Crossroads“. **Facing the Other in the Absence of Theory**. Филозофски факултет, Никшић, Црна Гора, септембар/октобар 2010.

12. „The Problem of Authenticity of Self in Margaret Atwood’s Fiction“. **Modern Canada: Prejudices, Stereotypes, Authenticity**. 5th International SACS conference. MEGATREND UNIVERSITY. Београд, Србија, април 2011.
13. „Voicing Alternative Narratives in Kazuo Ishiguro’s *The Remains of the Day* and *When we were Orphans*“, **Voicing the Alternative**, Филозофски факултет, Никшић, Црна Гора, октобар 2011.
14. „The Traces of Past Selves in Kazuo Ishiguro’s *The Pale View of Hills* and *When We Were Orphans*“. **New Critical Perspectives on the 'Trace'**. Departamento de filologia Inglesia, Francesa y Alemana, Universidad de Malaga, Малага, Шпанија, октобар 2011.
15. „Shaping Visual Identities in Art: The French Lieutenant's Woman in Literature and Film“. **Changing Times: Performances and Identities on Screen**. Faculdade de Letras Universidade de Lisboa. Лисабон, Португалија, новембар 2012.
16. “The Edges of Femininity: *The French Lieutenant’s Woman* by John Fowles”. **ELLSEE (English Language and Literature Studies Embracing Edges)**. Филолошки факултет, Београд, Србија, децембар 2012.

Саопштења на научним скуповима националног значаја:

1. „Гласови љубави у роману *Љубав* Тони Морисон“. **Глас у језику, књижевности и култури**. Четврта мултидисциплинарна конференција истраживача у областима хуманистичких и друштвених наука. Филолошки факултет, Београд, Србија, март 2007.

1.5. Резултати у развоју наставно-научног подмлатка

Менторства и чланства у комисијама за израду магистарског, докторског рада и завршног рада на мастер студијама:

Др Александра Јовановић била је ментор у изради три магистарска рада и преко песедет мастер радова, члан бројних комисије за одбрану мастер, магистарских и докторских радова, писац једног реферата за избор у звање асистента на Филолошком факултету и члан бројних комисија за процену и одобрење теме докторске дисертације на Филолошком факултету у Београду. Навешћемо само докторске и магистарске тезе у којима је била ментор или члан комисије за одбрану:

Менторства и чланства у комисијама за израду докторског и магистарског рада

Менторства - одбрањени радови:

1. 2008-2010. Магистарска теза. Кандидат: Младен Дивовић: *Жанр утопије/дистопије у модерној енглеској књижевности; улога и значај на примеру Конрада, Орвела и*

- Берцеса*. Катедра за англистику, Филолошки факултет Београд. Рад одбрањен у мају 2010.
2. 2008-2010. Магистарска теза. Кандидат: Емилија Липовшек: *Мотив асимилације код ликова у романима Зејди Смит (Zadie Smith) Бели зуби (White Teeth) и О лепоти (On Beauty)* Катедра за англистику, Филолошки факултет Београд. Рад одбрањен у мају 2010.
  3. 2008-2010 Магистарска теза. Кандидат: Смиљка Кесић: *Проблем изолованости у делима модерне енглеске књижевности (Срце таме, Четири квартета, Ка светионику и Портрет уметника у младости)*. Катедра за англистику, Филолошки факултет Београд. Рад одбрањен у новембру 2010.

Чланства у комисијама за одбрану докторских и магистарских теза:

Докторске тезе:

1. Чланство у комисији за одбрану докторске тезе под називом: *Време у романима Владимира Набокова*. Кандидат: Љиљана М. Ћук. Филолошки факултет Београд
2. Чланство у комисији за одбрану докторске тезе под називом: *итолошки мотиви у делима Маргарет Етвуд*. Кандидат Маја Ћук. Филолошки факултет Београд.
3. Чланство у комисији за одбрану докторске тезе под називом: *Алистер Греј: утопија на граници аутобиографије и фантастике*. Кандидат: Божица Јпвић. Филолошки факултет Београд.
4. Чланство у комисији за одбрану докторске тезе под називом: *Стереотипи и предрасуде о „другом“ у постмодерном британском роману*. Филозофски факултет Нови Сад. Кандидат: Оливера Петровић.
5. Чланство у комисији за одбрану докторске тезе под називом: *Историја, знање, сећање – грађење афро-америчког субјективитета кроз фрагментацију и деконструкцију историје у романима Тони Морисон*. Филолошки факултет Београд. Кандидат: Мирјана Даничић.
6. Чланство у комисији за одбрану докторске тезе под називом: *Енглески модернизам у српској књижевној критици*. Филолошки факултет Београд. Кандидат: Сандра Јосиповић.

Магистарске тезе:

1. Чланство у комисији за одбрану магистарског рада под називом: *Приповедање у романима Маргарет Етвуд*. Кандидат: Драгана Марковић
2. Чланство у комисији за одбрану магистарског рада под називом: *Томас Пејн и Америка револуционарног периода*. Кандидат: Виолета Весић
3. Чланство у комисији за одбрану магистарског рада под називом: *Слика друштва у драмама Тенеси Вилијамса*. Кандидат: Весна Трипковић Самарџић
4. Чланство у комисији за одбрану магистарског рада под називом *Поезија Езре Паунда у српскохрватским преводима до 1990*. Кандидат: Вера М. Савић.
5. Чланство у комисији за одбрану магистарског рада под називом: *Вода као метафора у књижевност британског модернизма: Срце таме, Пуста земља, Уликс, Ка светионику*. Кандидат: Даница Игрутиновић.

1.6. Чланство у уређивачким одборима часописа и уређивање тематских зборника (приређивачко – едиторске публикације):

Пре избора у звање доцента

1. Један је од оснивача часописа PHILOLOGIA : Научно-стручни часопис за језик, књижевност и културу, главни уредник Биљана Чубровић. Излази годишње од 2002. године. ISSN 1451-5342 = Philologia (Beograd). Часопис се налази у категорији часописа националног значаја на листи научних часописа Министарства науке Републике Србије.

После првог избора у звање доцента 14.2.2007.

1. Један је од оснивача и уредника часописа BELGRADE Bells (Belgrade English Language & Literature Studies), главни уредник Зоран Пауновић, који издаје Филолошки факултет Универзитета у Београду. Излази годишње од 2009. год. ISSN 1821-3138 = Belgrade English Language & Literature Studies. Уређивала је све досадашње бројеве 1-2009, 2-2010, 3-2011, 4-2012. Часопис се налази у категорији часописа националног значаја на листи научних часописа Министарства науке Републике Србије.

Уређивање тематских зборника

1. (2008) *ELLSSAC Proceedings*, Aleksandra V. Jovanović and Radojka Vukčević (eds). Beograd: Faculty of Philology. ISBN 978-86-86419-46-0.
2. (2009) *Culture and Ideology: Canadian Perspectives*. Beograd: Faculty of Philology of Belgrade. ISBN 978-86-86419-63-7

1.7. Чланство у организационим одборима научних скупова

Александра Јовановић учествовала је у организацији следећих научних скупова:

Организациони одбори конференција:

1. ELLSSAC, децембар 2007., Катедра за англистику Филолошког факултета у Београду, Србија
2. ELLSIIR, децембар 2009., Катедра за англистику Филолошког факултета у Београду, Србија

Научни савети конференција:

1. **Facing the Other in the Absence of Theory**. септембар/октобар 2010 Филозофски факултет, Никшић, Црна Гора,.
2. **Voicing the Alternative**, октобар 2011. Филозофски факултет, Никшић, Црна Гора,

1.8. Чланство у научним друштвима

EACLALS (European Association for Commonwealth Literature and Language Studies) од 2010.

CEACS (Central European Association for Canadian Studies) од 2009.

2. БИБЛИОГРАФИЈА ОБЈАВЉЕНИХ НАУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА

Ауторске публикације Пре избора у звање доцента

1. Александра В. Јовановић (1986). „Хотел 'Језеро'", **Мостови**, Београд, Удружење књижевних преводилаца Србије, год. XVII, св. 4 (68), стр. 357. YU ISSN 0350-6525.
2. Александра В. Јовановић (1987) *Алан Силито као приповедач*, магистарска теза одбрањена на Филолошком факултету у Београду.
3. Александра В. Јовановић (1990). "Фаулсов свет слободе". **Књижевна реч**, Београд, Књижевна омладина Србије, бр. 357, 10. фебруар. стр. 21.
4. Александра В. Јовановић (1989) "Теоријске претпоставке кратке приче", Приштина: **Стремљења**. НИРО Јединство, год.. XXIX, бр. 11, стр. 141. YU ISSN 0585-4229.
5. Александра В. Јовановић (1989). „Мостови међу културама“. **Књижевна историја**. Београд: Институт за књижевност, год. XXI, бр. 81-82. YU ISBN 0350-6428.
6. Александра В. Јовановић (1991). „Кратка проза Алана Силитоа“. Нови Сад: **Летопис Матице српске**, год. 167, књига 448, св.5, новембар. стр. 669-683. UDK (05).
7. Александра В. Јовановић (1998). „Препознатљиви балкански кодови“. **Књижевне новине**, јануар. стр. 10.
8. Александра В. Јовановић (2001), „Писац аутентичног искуства“. Суботица: **Луча**. Српски културни центар „Свети Сава“, год. IX, св. 20, јануар. стр. 97-100.
9. Александра В. Јовановић (2006). *Грчки мит у романескном свету Џона Фаулса*, докторска дисертација, одбрањена на Филолошком факултету у Београду.

РАДОВИ У ДОМАЋИМ ЧАСОПИСИМА НАЦИОНАЛНОГ ЗНАЧАЈА

1. Александра В. Јовановић (2003). “Портрет емигранта”. **PHILOLOGIA**. Београд: Philologia, год. I, стр. 99-101. ISSN 1451-5342
2. Александра В. Јовановић (2004). “Игра бога као један од аспеката интертекстуалности у Фаулсовом роману *Чаробњак*“, UDK 821.111.09-31 Fauls Dž., **PHILOLOGIA**. Београд: Philologia, год. II, стр. 85-93. ISSN 1451-5342.

3. Александра В. Јовановић (2005). “Јунакова потрага – Фаулсов *Данијел Мартин*”, **PHILOLOGIA**. Београд: Philologia, год. III. стр. 123-129. ISSN 1451-5342

РАДОВИ У ТЕМАТСКИМ ЗБОРНИЦИМА СА МЕЂУНАРОДНИХ НАУЧНИХ СКУПОВА ОБЈАВЉЕНИ У ЦЕЛИНИ:

1. Александра В. Јовановић (2006). “‘The Whole Sight’ – Fowles’s Heroine in: *The Magus, The French Lieutenant’s Woman and Daniel Martin*”, UDC 821.111.09-31 **English Language and Literature Studies: Interfaces and Integrations (ELLSSII), conference proceedings** vol. 3, ISSN 978-86-86419-18-7. Београд: Филолошки факултет, стр. 197-205.
2. Александра В. Јовановић (2005). “Методолошки плурализам у тумачењу Фаулсовог романа *Мантиса*”. **Проучавање опште књижевности данас**. Београд: Филолошки факултет, стр. 523-531. ISBN 86-80267-89-9.

РАДОВИ У ТЕМАТСКИМ ЗБОРНИЦИМА СА ДОМАЋИХ НАУЧНИХ СКУПОВА ОБЈАВЉЕНИ У ЦЕЛИНИ:

1. Александра В. Јовановић (2003). “Британски путници у двадесетом веку о нама”. **Пут и путовање у уметности и култури**, Корнелија Ичин, ур. Београд: Филолошки факултет, стр. 63-77. ИСБН 86-80267-59-7.
2. Александра В. Јовановић (2004). “Град као централна метафора Најполовог романа *Енигма доласка*”, УДК 821.111(728).09-31 Најпол В.С. **Град у језику књижевности и култури**. ИСБН 86-84461-04-5. Београд: Пхилологија, стр. 85-95.
3. Александра В. Јовановић (2006). “Јунакиња са хиљаду лица”, УДЦ 255.2-264:159.964.26 255.2-264:305-053.2. **ЛИЦЕ у језику књижевности и култури**. Београд: Пхилологија. ИСБН 86-84461-09-6. стр. 83-89.

После првог избора у звање доцента 14. 2. 2007

2.1. КЊИГЕ (МОНОГРАФИЈЕ)

1. Александра В. Јовановић (2007). *Природа, мистерија, мит – романи Џона Фаулса*. Београд: **Плато**. ISBN 978-86-447-0405-8 (Plato). стр. 250.

2. Александра В. Јовановић (2012). *Гласови и тишине у критичком дискурсу о британској књижевности двадесетог века*. Београд: **Моно и Мањана**. ISBN 978-86-7804-841-8. стр. 279.

2.2. НАУЧНИ РАДОВИ

РАДОВИ У ДОМАЋИМ ЧАСОПИСИМА МЕЂУНАРОДНОГ ЗНАЧАЈА: научни часописи међународног значаја верификовани посебном одлуком матичних одбора:

1. Александра В. Јовановић (2008). „Грчки мит у романескном свету Џона Фаулса“ (UDC 821.111-31.09 Fowles J.). **Зборник Матице српске за књижевност и језик**. Нови Сад: Матица српска, књига 56. св. 1. ISSN 0543-1220. стр. 71-84. **Зборник Матице српске за књижевност и језик** је научни часопис међународног значаја верификован посебном одлуком Министарства науке Републике Србије и налази се на листи научних часописа Министарства науке Републике Србије.
2. Александра В. Јовановић (2008). „Структуре преко граница култура“, UDC 821.163.41-4. **Зборник Матице српске за књижевност и језик**. Нови Сад: Матица српска, књига 56. св. 2, ISSN 0543-1220. стр. 483-486.
3. Александра В. Јовановић (2009). „Откривање нових гласова у класичним делима америчке књижевности“, UDC 821.111(73).09(049.32). **Зборник Матице српске за књижевност и језик**. Нови Сад: Матица српска, књига 57. св.3, ISSN 0543-1220. стр. 716-720.
4. Александра В. Јовановић (2012). “Простор и прича у *Венецији* Владимира Пиштала“, UDC 821.163.41-4.09 Pištalo V. **Зборник Матице српске за књижевност и језик**. Нови Сад: Матица српска, књига 60, св. 2. ISSN 0543-1220. стр. 549-554.

РАДОВИ У ДОМАЋИМ ЧАСОПИСИМА НАЦИОНАЛНОГ ЗНАЧАЈА:

Водећи часописи националног значаја на листи Министарства науке Републике Србије

1. Александра В. Јовановић (2009). “Caught in a Web”, UDC 821.111 (71). 09-31 MARGARET E. 821.111 (729). 09-31 NAJPOL.V.S. **Филолошки преглед**, XXXVI св. 1. Београд: Филолошки факултет. ISSN 0015-1807. стр. 123-130.
2. Александра В. Јовановић (2009). “The Rethinking of the 'Few and Many'“, UDC 811.111.09 Fauls Dž. **Филолошки преглед**, XXXVI, св.3. Београд: Филолошки факултет. ISSN, 0015-1807. стр. 139-148.
3. Александра В. Јовановић (2011). “Writing reality”, UDC 82.9.82.0 821.09. **Филолошки преглед**, XXXVII, св. Београд: Филолошки факултет. ISSN 0015-1807. стр. 41-52.

Часописи националног значаја на листи Министарства науке Републике Србије

1. Александра В. Јовановић (2012). "‘Trace’ in Narration", UDK 821.09 DOI 10.7251/FIL1205049J. **Филолог**, часопис за језик, књижевност и културу. Бања Лука: Универзитет у Бањој Луци. Филолошки факултет, бр. V. ISSN 1986-5864. стр. 49-57.
2. Александра В. Јовановић (2012). "Beyond Classical Narratology – Interview with Susan S. Lanser", UDC 811.111+82 UDC 305-055.2 Ленсер С.(047.53). **BELGRADE English Language and Literature Studies**. Београд: Филолошки факултет Универзитета у Београду. ISSN 1821-3138 (Штампана верзија). ISSN 1821-4827 (Online); стр. 133-138

РАДОВИ У ИНОСТРАНИМ ЧАСОПИСИМА:

1. Aleksandra V. Jovanović (2009). "Alijas Grejs - umetnost tkanja". **SIZE Zero mala MJERA** (eds. A. Nikčević-Batricević/ M. Knežević), Podgorica: Ad Pobjeda. ISBN 978-86-309-0278-9. str. 135-143.
2. Aleksandra V. Jovanović (2009). "The play of the narrative voices in Toni Morrison's novel Love". **The Novel in English at the Start of the Twenty-First Century: Recontextualising the Tradition** (ed. O. Glebova). Czestochowa: Wydawnictwo Akademii im. Jana Długosza. ISBN 978-83-7455-084-0. pp. 139-147.
3. Aleksandra V. Jovanović (2011). "The Representation of ‘Home’ – The Novels of Vladimir Tasic". **Central European Journal of Canadian Studies Revue d’Etudes Canadiennes en Europe Centrale**. Brno: Universita, vol. 7, ISBN 978-80-210—5676-3; 1213-7715. pp. 45-53.

САОПШТЕЊА НА МЕЂУНАРОДНИМ НАУЧНИМ СКУПОВИМА ОБЈАВЉЕНА У ЦЕЛИНИ:

1. Aleksandra V. Jovanović (2008). „The Search for the Self“. **Romanian Journal of English Studies** (ed. H. Parlog et al.). Timisoara: Editura Universitatii de Vest. ISSN: 1584-3734. pp. 301-309.
2. Aleksandra V. Jovanović (2008). „Between Fact and Fantasy“. **Challenging Theory and Improving Practice: Cultural Issues in English Language and Literature Studies** (eds. A. Nikčević Batrićević/ M. Knežević), Nikšić: Filozofski fakultet. str. 155-163.
3. Aleksandra V. Jovanović (2008). „Detective Codes over Time“ (UDC 821.09: 159.9). **ELLSSAC Proceedings** (eds. A. Jovanović/ R. Vukčević). Belgrade: Faculty of Philology. ISBN 978-86-86419-46-0. pp. 79-89.
4. Aleksandra V. Jovanović (2009). "The Heroine Reborn: Margaret Atwood’s *Alias Grace* and John Fowles’s *A Maggot*". **Culture and Ideology: Canadian Perspectives** (eds. J. Novaković/ B. Dojčinović-Nešić), Belgrade: Faculty of Philology. ISBN 978-86-86419-63-7. pp. 215-223.
5. Aleksandra V. Jovanović (2009). "The Quest for the Center in Rushdie’s Novel *The Ground Beneath Her Feet*". **Recounting Cultural Encounters** (eds. M. Knežević/A.

Nikčević-Batričević), Cambridge: Scholarship Publishing, New Castle Upon Thyne. ISBN (10): 1-4438-0566-1, ISBN (13): 978-1-4438-0566-7. pp. 139-147.

6. Aleksandra V. Jovanović (2010). "Writing Closure". **On the Borders of Converntion** (eds. A. Nikčević-Batričević/M.Knezevic). Cambridge: Cambridge Scholars Publishing. ISBN (10): 1-4438-2224-8, ISBN (13): 978-1-4438-2224-4. pp 59-69.
7. Aleksandra V. Jovanović (2011). The Art of Becoming“, (UDC 821.111(540).09-31 Адига А. **ELLSIIR Proceedings** (eds. M. Spremić/B.Đorić – Francuski). Belgrade: Faculty of Philology. ISBN 978-86-6153-054-8, pp. 331-339.

САОПШТЕЊА НА НАУЧНИМ СКУПОВИМА НАЦИОНАЛНОГ ЗНАЧАЈА ОБЈАВЉЕНА У ЦЕЛИНИ:

1. Александра В. Јовановић (2007). „Гласови љубави у роману *Љубав Тони Морисон*“, UDK 821.111(73).09-31 Morison T. **Глас у језику, књижевности и култури** (ур. Б. Чубровић/М. Даничић), Београд: **Philologia**. ISBN 978-86-844461-12-6. стр. 113-120.

САОПШТЕЊА НА МЕЂУНАРОДНИМ НАУЧНИМ СКУПОВИМА ОБЈАВЉЕНА У ИЗВОДИМА (АПСТРАКТ):

1. Aleksandra V. Jovanović (2009). "Writing Other in Margaret Atwood's Novel The Blind Assassin" Abstracts: **(RE)CONNECTING THROUGH DIVERSITY: CANADIAN PERSPECTIVE(S)**. 4th International SACS Conference: Belgrade 14th –16th April. MEGATREND UNIVERSITY. 14.
2. Aleksandra V. Jovanović (2011). „The Problem of Authenticity of Self in Margaret Atwood's Fiction“. Abstracts **MODERN CANADA: PREJUDICES, STEREOTYPES, AUTHENTICITY**. 5th InAternational SACS conference. MEGATREND UNIVERSITY. 18-19.
3. Aleksandra V. Jovanović (2012). „Shaping Visual Identities in Art: The French Lieutenant's Woman in Literature and Film“. **CHANGING TIMES**. Lisbon: Faculty of Letters, University of Lisbon.

3. АНАЛИЗА НАУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА

Радови Александре Јовановић пре избора у звање доцента овде неће бити анализирани у целини, јер је анализа тих радова приложена у реферату за избор у звање доцента. Овде ћемо само укратко навести оцену оних радова из њеног претходног опуса за које сматрамо да представљају посебан допринос проучавању енглеске књижевности. Како кандидаткиња конкурише за избор у звање ванредног професора, комисија ће, касније у реферату, детаљно размотрити оне радове Александре Јовановић који су објављени после њеног избора у звање доцента, и који су релевантни за њен избор.

Пре избора у звање доцента

Пре избора у звање асистента др Александра Јовановић објавила је неколико научних есеја и приказа у часописима као што су *Летопис Матице српске*, *Мостови*, *Стремљења*, *Луча*, *Књижевна реч* и *Књижевне новине*.

1. Есеј “Британски путници у двадесетом веку о нама” из 2003.године који је објављен у зборнику радова са стручне конференције *Пут-путовање у уметности и култури* говори о књижевним и другим текстовима које су британски путници - културни радници или књижевници – записали путујући кроз Србију и некадашње југословенске просторе. Рад се заснива на истраживањима која су о овој теми објављена у неколико студија о британским путописима са некадашњих југословенских простора.
2. Рад “Портрет емигранта” из 2003. године бави се имигрантским искуством породице пакистанских досељеника у Лондон у роману Буда из предграђа (Buddha of Suburbia) Ханифа Куреишија (Hanif Kureishi). Постколонијални контекст у који је анализа смештена отвара питања постколонијалних студија попут расе, класе, рода, националне и колонијалне историје и културе. Ова питања схваћена су као аналитички нивои којима се ауторка посвећује у тексту анализирајући Куреишијев роман.
3. Рад “’Игра бога’ као један од аспеката интертекстуалности у Фаулсовом роману *Чаробњак*”, који објављен у научно-стручном часопису *Philologia* за истраживања из области језика, уметности и културе 2004. године. У раду се истиче “игра бога” као оригинални производ приповедачке технике Џона Фаулса и као један од многих механизма интертекстуалности у делу. Аутор текста такође проналази паралеле Фаулсовог приповедања са приповедачким поступком у Дикенсовом роману *Велика очекивања* (*Great Expectations*).
4. “Град као централна метафора Најполовог романа *Енигма доласка*”, објављен је у зборнику радова са стручне конференције *Град у језику уметности и култури* 2004. године. Рад говори о пищевој инспирацији Де Кириковом сликом *Енигма доласка*. Слика, како наводи ауторка овог текста, представља имагинарни град. Урбани пејзаж са Де Кирикове слике представљен је у роману као метафора процеса који се одвијају у људској психи. Ауторка у раду анализира како се просторну метафору града даље развија у наратив који на основу свог метафоричног потенцијала проблематизује теме колонијализма, ауторства и природе уметничког стварања.
5. Рад “Јунакова потрага – Фаулсов *Данијел Мартин*” објављен је у научно-стручном часопису *Philologia* за истраживања из области језика, уметности и културе 2005. године. У овом раду аутор се бави обрасцем психолошке портаге који је заснован на митолошко-архетипском обрасцу “авантура јунака” (“the adventure of the hero”) и описује место које овај образац има у Фаулсовом приповедачком поступку у целини, као и у роману *Данијел Мартин* (*Daniel Martin*).
6. Есеј “Методолошки плурализам у тумачењу Фаулсовог романа *Мантиса*” из 2005. године говори о неколико начина тумачења романа *Мантиса* (*Mantissa*) Џона Фаулса. Рад је објављен у зборнику радова са међународне конференције ПРОУЧАВАЊЕ ОПШТЕ КЊИЖЕВНОСТИ ДАНАС. Кандидат у овом тексту пописује вишеслојност тумачења Фаулсовог романа Мантиса који даје повода за

велики број тумачења. Аутор текста покушава да представи палету разних И међусобно веома удаљених тумачења истог теста. Међу одабраним типовима интерпретација су психолошко, митолошко, феминистичко, деконструктивистичко, реалистичко, детективско и псеудо-научно.

7. Рад “Јунакиња са хиљаду лица” објављен је у зборнику радова са стручне конференције *Лице у језику, уметности и култури*. У овом раду ауторка приказује неколико архетипова психологије жене који су персонификовани у женским божанствима античких митологија. Ослањајући се на теорије Карла Јунга и Карла Керењија ауторка описује генезу стварања женских архетипова из митолошког центра, названог “пупољак”. Овај појам, како се у тексту наводи” представља архетипске центре из којих се емитују структуре божанстава из исте категорије. У овом тексту, ауторка говори о генези женских богиња Деметре, Персефоне и Хекате из митолошког центра названог “Кора”. Женски архетипови који представљају “лица” одређених божанстава описани су као надахнуће за стварање књижевних ликова.
8. Рад “‘The Whole Sight’ – Fowles’s Heroine in: *The Magus, The French Lieutenant’s Woman and Daniel Martin*” (,‘Потпуна слика’-Фаулсове хероине у романима: *Чаробњак, Женска француског поручника и Данијел Мартин*“) из 2006. године овори о улози и функцији “јунакиње“ у Фаулсовим романима *Магус, Женска француског поручника и Данијел Мартин*. Наиме, аутор текста описује лик јунакиње у Фаулсовој прози као кључни елеменат Фаулсовог приповедног поступка. На мотивационом нивоу јунакиња је стуб најважнијих концепција Фаулсове прозе – мистерије и потраге.

Од значајнијих књижевних превода које је др Александра Јовановић објавила пре избора у звање доцента издвајају се следеће књиге:

1. Луис Керол, *Силвија и Бруно* (роман), Београд: **Стубови културе**, 1996, стр. 265 (превод са енглеског).
2. Катерина Пиперопулу, *У потрази за Еуридиком* (роман), Београд: **Плато**, 2003, стр. 140. ISBN 86-447-0114-2 (превод са грчког).
3. Салман Ружди, *Тло под њеним ногама* (роман), Београд: **Плато**, 2003. стр. 712. ISBN 8644701371 978864 4701378. (превод са енглеског, коауторство)
4. В. С. Најпол, *Енигма доласка* (роман), Београд: **Плато**, 2004. стр. 416. **ISBN: 978864470242** (превод са енглеског).
5. Тони Морисон, *Љубав*, Београд: **Плато**, 2006. стр. 203 ISBN:86-447-0348-X (превод са енглеског).

АНАЛИЗА НАЧНИХ РАДОВА **После првог избора у звање доцента 14.2.2007.**

У периоду од првог избора у звање доцента, др Александра Јовановић је великим бројем научних радова високог квалитета дала изузетан допринос науци о књижевности, понудивши на тај начин и убедљиво сведочанство о својој оданости струци. Научне и стручне радове доц. др Александре Јовановић могуће је сврстати у неколико категорија. У

радовима који спадају превасходно у област теорије књижевности доц. др Александре Јовановић, често приступајући теми интердисциплинарно, настоји да дефинише своје становиште ослањајући се на новије тековине књижевне теорије. У другој групи радова нашли би се радови који су израз најновијих интересовања за културолошке теорије и њихово место у анализи књижевног дела што јој је омогућило да уђе у суштину једне нове књижевно-теоријске школе и представи је широј јавности.

3.1. КЊИГЕ (МОНОГРАФИЈЕ):

1. Књига *Природа, мистерија, мит – романи Џона Фаулса* из 2007. године је свеобухватна студија о романескном стваралаштву Џона Фаулса (John Fowles) која Фаулсово дело тумачи из перспективе античке митологије. У првим поглављима књиге описује се врста тумечења књижевности на основу митолошке грађе. Аторка говори о својству мита да преко архетипова несвесног оствари утицај на књижевност са једне стране и језик дела са друге. Ауторка ове студије се у својим ставовима ослања на психолошке теорије Сигмунда Фројда, Карла Јунга и Жака Лакана, као и на студије из науке о митологији Јунга и Карла Керењија. Ауторка се затим бави местом мита у светској књижевности, а затим детаљније, местом мита у стваралаштву Џона Фаулса. Потом се даје кратак преглед енглеске књижевности у двадесетом веку са посебним освртом на Фаулсово место унутар енглеског постмодернизма. Тиме ауторка ствара оквир за даљу анализу Фаулсових романа. Романи су тумачени на основу архетипа потраге који је према ставу ауторке ове студије најважнији принцип организације приповедачке грађе у Фаулсовом делу. Ауторка утврђује да је архетип потраге уграђен код Фаулса у шири контекст који чини Фаулсова филозофија природе. Значајно место посвећује се и месту архетипа потраге у формирању генеричких одлика романа, као и корена рађања романа у митским причама. Ауторка заснива овај део истраживања на антрополошким студијама Џеси Вестон (Jessie Weston) и Џемса Фрејзера (James Frazer).

У поглављима ове студије која су посвећена анализи текста ауторка покушава да поетички одреди Џона Фаулса. У поглављу названом „Фаулс на тремеџи стилова“, разматрају се разни аспекти Фаулсовог дела и утврђује његова стилска разноликост, односно припадност разнородним књижевним проседеима, попут реализма, модернизма и постмодернизма. У поглављу „Фаулсова митолошка игра“, говори се о употреби мита у функцији интертекста у Фаулсовој прози. Ауторка посвећује ово поглавље начинима на који је мит присутан у тексту: као митолошка префигурација, референца, алузија и полука за стварање потребног контекста радње романа. Поглавље названо „Јунакова потрага“ говори о два аспекта архетипске потраге јунака: детективском и психолошком. И један и други аспект заснивају се на наративним одликама митова. Посебно место заузимају поједини елементи заплета митолошких наратива који се у Фаулсовом делу понављају. Ауторка се затим бави анализом текста који посматра као израз архетипске потраге, разматрајући га у контексту митолошких префигурација. У књизи се утврђује да су жанровске појединих жанрова попут детективског романа искоришћене у Фаулсовом тексту само за стварање оквира који би се затим на типично постмодернистички начин прилагодио карактеристикама неког другог жанра или поетичког оквира. Ауторка закључује да управо способност припадности разним поетикама, жанровска изменљивост, отворен завршетак текста, као и стварање јунака на друштвеној и културној маргини најснажније говоре о књижевном експерименту којим Фаулс заузима место једног од

првих писаца новог експерименталног романа у енглеској књижевности.

2. Књига *Гласови и тишине у критичком дискурсу о британској књижевности двадесетог века* коју је кандидаткиња објавила 2012. године у критичком дискурсу о британској књижевности двадесетог века бави се критичким гласовима у тумачењу књижевности двадесетог века и празнинама у књижевно критичком дискурсу који представљају „тишине“. У студији се утврђује да тишине у књижевнокритичком дискурсу настају било услед канонских оквира, било услед доминантних идеолошких и културно-друштвених феномена одређеног историјског периода.

Кроз седам поглавља ове књиге аутор истражује промене на историјском и друштвеном плану у енглеском друштву од почетка до краја двадесетог века које су условиле промене у схватању стварности и тумачењу књижевности. У првом поглављу које говори о енглеском модернизму задржавајући е посебно на делима сваког од најважнијих аутора овог књижевног периода који су створили одређени поглед на свет. Мађу њима су Т.С. Елиот (T. S. Eliot), Вирџинија Вулф (Virginia Woolf), Д. Х. Лоренс (D. H. Lawrence) и Џорџ Бернард Шо (George Bernard Shaw). Херметичан приступ у епохи модернизма смењује друштвено одговорна књижевност двадесетих и тридесетих година двадесетог века у британском друштву, о чему ауторка говори у следећем поглављу књиге. Аутор утврђује да историсјки процеси, економска криза и наступање фашизма у остатку Европе, мењају угао посматрања стварности од модернистичког индивидуалистичког ка објективном идеологизованом тексту тридесетих година двадесетог века. У складу са друштвеним идеологијама у овом периоду доминантни критички гласови у британској књижевности су марксистичка и социјална критика. Тумачење књижевности у овом периоду схвата уметност као израз историјских нужности у друштвеном животу. Ауторка се подровније садржава на критичким делима аутора попут Џорџа Орвела (George Orwell), Олдоса Хакслија (Aldous Huxley) и Џорџа Бернарда Шоа. Треће поглавље ове студије говори о послератној књижевности у којој тумачење текста суштински не еволуира у односу на предратни период. Ауторка говори о књижевним процесима које су покренули писци окупљени око идеја „гневних младих људи“ у прози и нешто касније Харолда Пинтера (Harold Pinter) у драмском стваралаштву. У складу са великом новином у енглеској књижевности - укључивањем текстова популарне културе и осталих облика неелитистичке уметности - јесте и тумачење књижевности у овом периоду. Књижевност се схвата као израз историјске нужности, а критичарски гласови остају у оквирима реализма, марксизма и позитивизма. У четвртом поглављу, „Аутор на раскршћу“, седамдесетих и осамдесетих година двадесетог века јавља се експериментална књижевност у британској средини. Тумачења текста из пера критичара попу Дејвида Лоца (David Lodge) и Френка Кермода (Frank Kermode) прате обу промену стварносне перцепције уносечи елементе постструктуралзма у тумачење књижевности. Ставом да је интерпретација део текста Френк Кермод уноси дух европских тенденција у размишљање о уметности. Ставови које већ деценијама заступају француски теоретичари Ролан Барт (Roland Barthes), Жак Лакан (Jacques Lacan) и Жак Дерида (Jacques Derrida) између осталих, да у дискурсу постоји више од „речи на папиру“ постаје један од стандарда књижевне критике и на британском тлу. О овим процесима ауторка говори у поглављу „Постструктурализам: откривање тишине“. У оквиру овог поглавља ауторка говори о феминистичкој критици друге половине двадесетог века и о настанку и развијању родне критике. У последња два поглавља ауторка ове студије бави се критичком перцепцијом

постколонијалне књижевности на енглеском језику и идејама коју у књижевну критику уносе ствараоци попут Салмана Руждија (Salman Rushdie), В. С. Најпола (V. S. Naipaul) и Хомија Бабе (Homi Bhabha). Последње поглавље посвећено је студијама културе и размишљањима о књижевности као једном од друштвених дискурса одређеног доба. Студија *Гласови и тишине у критичком дискурсу о британској књижевности двадесетог века* представља вредан допринос проучавању англистике и развоја критичке мисли на енглеском језику.

3.2. РАДОВИ У НАУЧНИМ ПУБЛИКАЦИЈАМА

1. Текст „Гласови љубави у роману *Љубав* Тони Морисон“ говори о богатству гласова у делу *Љубав (Love)* америчке ауторке и добитнице Нобелове награде Тони Морисон (Toni Morrison). „Гласови“ су у тексту схваћени као рефлексција низа наративних перспектива протагониста романа. Ауторка описује технику рефлексije карактера и перспектива у „гласовима“ као основно наративно начело Морисонове. Ауторка такође наводи да наративно ткиво романа сачињавају верзије истоветних догађаја из разних приповедачких перспектива тако да су верзије често супротстављене те се различите перспективе протагониста схватају у тексту као кључ помоћу кога се овај роман тумачи. Ауторка овог текста настоји да покаже како Морисонова кроз игру нарација-верзија увлачи читаоца у универзум дела захтевајући управо од њега да састави централну причу – причу о љубави. Наизглед непрегледан број верзија догађаја одлаже неминовни крај нарације. Ауторка истиче особину оваквог текста да у читаоцу створи утисак могућности непрестаног додавања нарација и верзија и уношења непрестано нових елемената у фабулу, на тај начин афирмишући улогу читаоца као тумача и виновника смисла.

2. У тексту „The Search for the Self“ („Потрага за Собством“) се анализирају романи *Чаробњак (The Magus)*, *Данијел Мартин (Daniel Martin)* Џона Фаулса у светлу психолошког процеса индивидуације. Текст се заснива на тврдњи да је процес психолошке индивидуације важан у откривању свеколиких значења ових романа. У еволуцији романеског жанра индивидуација би се могла упоредити са наративним обрасцем авантуре јунака како је ову авантуру описао Џозеф Кемпбел у студија *Јунак са хиљаду лица (The Hero with a Thousand Faces)*. Ауторка описује авантуру јунака као прелажење физичког или метафоричног пута у коме јунак, савладавши препреке, стиче награду самоспознаје и психолошког интегритета. Ауторка показује да у развоју жанра романа почев од његових корена у миту, јунакова авантура има одлучујућу улогу у образовању приповедачког образа који чини мост између мита и романа

3. У тексту „Грчки мит у романескном свету Џона Фаулса“ ауторка утврђује да је у модерној књижевности класични мит присутан у разним видовима - путем уграђивања у књижевни дискурс и укључивања у дискурс о књижевности. Сазнања о древним митолошким системима чине на тај начин мост између модерног човека и мита као сегмента религије. Ауторка најпре анализира улогу мита у књижевности у односу на студије Кемпбела (Joseph Campbell) и Фрејзера (James Frazer), а затим утврђује место грчког митолошког система у оквиру специфичног књижевног проседа енглеског писца Џона Фаулса. Ауторка истиче да интерпретација Фаулсовог текста на основу мита пружа увид у сву комплексност Фаулсове прозе. Текст приказује неколико начина на који је мит присутан о Фаулсовом тексту наглашавајући да се мит у овом делу јавља на два нивоа:

имплицитном и експлицитном. Експлицитна употреба мита у Фаулсовом делу доприноси метафоричности Фаулсовог језика и помоћу ње писац указује на митолошке префигирације које мије увек лако открити. Осим ове постоји и имплицитна употреба мита која потиче из мита као најчешће употребљаваног интерекста у Фаулсовој прози.

4. У тексту „Between Fact and Fantasy“ („Између чињенице и фантазије“) утврђује се да Џон Фаулс у свом целокупном стваракаштву испитује природу видљиве стварности. Фаулс ствара са уверењем да чињенице из стварног живота производе низ уметничких представа које у текст преносе низ елемената те стварности. Фаулс испитује природу односа између чињенице и фикције. Текст испитује колико су документарни записи који представљају део текста фантазије, као и колико текст дугује њиховом документарном, односно псеудо-документаром статусу. Текст затим утврђује и анализира Фаулсов образац приповедања у коме су документарни записи дати у јукстапозицији са фиктивним текстом, односно текстом коме је унапред додељен статус фантазије у Фаулсовом наративу. Ауторка истражује наративне стратегије којима се образује простор. Као контекст фиктивних прича на основу документарних чињеница. На оваквим теоријским принципима ауторка у тексту анализира Фаулсов роман *Megom (A Maggot)*.

5. Текст „Структуре преко граница култура“, бави се темама, дискусијама и закључцима изнетим на међународном научном скупу под називом „Структуре преко граница култура“ (ELLSSAC) који је на Филолошком факултету у Београду одржан у периоду од 7-9 децембра 2007. Текст преноси главне акценте са дискусија у току девет пленарних предавања и тридесет седам сесија и представља главне радове од сто тридесет два која су представљена на скупу. Ауторка детаљно преноси конференцијске полемике и дискусије доносећи сопствени суд и коментар у светлу глобалног књижевно-критичког дискурса о темама рода, класе, расе, идентитета, историје, нације, статуса уметности и стварносне чињенице, између осталих. Ауторка истиче да је конференција показала да структуре као организациони образци ваљан оквир за разговор о савременим истраживањима у разним подручјима књижевности, лингвистике и студија културе.

6. У тексту „Detective Codes over Time“ („Детективски образци кроз време“) се заступа теза да су детективски кодови послужили као организациони принцип или скривена структура у уметности још од њених почетака. У својим радовима који говоре о вези алхемије, психологије и религије психијатар Карл Јунг представио је постојани утицај детективских кодова кроз историју уметничког стварања. Ауторка говори о Јунговом схватању према коме су детективски кодови, односно структуре, уметнути у шире егзистенцијалне обрасце које се налазе у светским митологијама. Модерни уметници у разним уметничким областима стварали су своју уметност баш у контексту повезаности митологије и детективских кодова. Рад анализира низ уметничких дела у коме се ова веза открива.

7. У тексту „The play of the narrative voices in Toni Morrison's novel *Love*“ („Игра наративних гласова у роману Тони Морисон *Љубав*“) ауторка испитује концепт субверзије грандиозних родних, класних и расних нарација као кључ за тумачење приповедања у роману *Љубав (Love)* Тони Морисон. На овај начин уприповедачки фокус долазе судбине маргинализованих појединаца и њихове борбе за идентитет. У тексту се анализира однос између дискурса и идентитета, док се проза Тони Морисон тумачи на основу игре приближавања и одлагања смисла у тесту. Ауторка овог текста проблематизује појам конструисаног идентитета кроз наративне технике приче у причи, мултифокалног заплета, присуства у одсуству и уметнуте нарације.

8. На основу психолошких терија заснованих типологији личности Карла Јунга (Carl Jung) у раду “The Heroine Reborn: Margaret Atwood’s *Alias Grace* and John Fowles’s *Maggot*” („Јунакиња која је поново рођена: романи *Алијас Грејс* Маргарет Етвуд и *Мегот* Џона Фаулса“) разматрају се књижевне паралеле психолошких релација између свести и подсвести, бића и сенке, господара и слуге, и сл. Осврћући се на женску психолошку потрагу као паралелу авантуре јунака коју је описао Џозеф Кемпбел (Joseph Campbell) у студији *Јунак са хиљаду лица* (*The Hero with a Thousand Faces*) ауторка овог текста описује пут јунакиња ка индивидуацији и самосвести. Представљају се два иманентно другачија романескна света која без обзира на различитост друштвених, културних и уметничких средина у којима настају обликују два слична фиктивна света заснована на митским и архетипским префигурацијама.

9. Основна теза која се у тексту “*Alias Grejs - umetnost tkanja*” заступа јесте да је вештина рада са концем једно од најчешће коришћених женских умећа које свеколка књижевност непосредно препознаје као повезаност са женским идентитетом. Од митских јунакиња као што је Аријадне, преко Шехерезаде и даме из Шалота - до хероина модерне књижевности, конач, вез и ручни рад упућују на оданост, наду, тајну и истрајности као аспекте женске архетипске природе. Ауторка се задржава на сродним вештинама сновања, ткања, шивења и веза који упућују на женскост. Сама реч “сновање”, односно уметање шаре, носи призив сна, са низом симболичких и фактичких импликација. Жене су ткале из потребе, због поделе посла у домаћинству или због израде мираза. Ткање је тако бивало продужетак њихових снова и нада за будућност. Путем ових умећа жене су доживљавале стварност и доказивале своје место у њој. У раду ауторка овог текста анализира како се јунакиња романа Алијас Грејс представља у контексту дуготрајне традиције књижевних јунакиња чији лик битно одређује ткање, као и метанарације коју поступак јунакиње уводи у свет дела.

10. У тексту “The Quest for the Center in Rushdie’s Novel *The Ground beneath her Feet*” („Потрага за средиштем у Руждијевом роману *Тло под њеним ногама*“) се анализира роман *Тло под њеним ногама* (*The Ground beneath her Feet*) Салмана Руждија (Salman Rushdie). Ауторка текста прати потрагу за смислом кроз лик главне јунакиње романа Вине Апсаре. Поп-звезда Вина Апсара трага кроз лавиринт модерног света, који евоцира чувени критски лавиринт као префигурацију свеколиког трагања за мудрошћу. Интертекстуалне референце на културу и историју западне цивилизације граде текстуалну конструкцију западног света. Јунакиња трага за изгубљеним смислом и центром који још увек представља чврсто упориште, али тај центар јој непрестано измиче у постструктуралној игри одлагања значња и непрестаног удаљавања од стабилних закључака. Ауторка овог текста пружа тумачење Руждијевог романескног света кроз представљање скривених кодова и имплицитног дијалога са читаоцем. У тексту се даље анализира на који начин Ружди дестабилизује смисао деконструишући означеоце светске културе и историје да би показао како у одсуству културолошких кодова главни ликови проналазе нови дискурс за изражавање поново пронађеног смисла.

11. Ауторка текста „Откривање нових гласова у класичним делима америчке књижевности“ говори о књизи Радојке Вукчевић *Perspectives on American Literature* у издању Филолошког факултета у Београду. Ауторка износи да студија о критичким тумачењима америчке књижевности представља свеобухватни преглед токова и тенденција у америчкој књижевности од њених почетака до савременог доба. Текст затим доноси расправу о најважнијим идејама и принципима стварања америчке књижевности о

којима се у студији говори. Као посебан квалитет студије ауторка истиче позив који дело упућује читаоцу да открије нове слојеве значења добро познате лектире. Приређивач ове антологије то чини нудећи низ разнородних перспектива, односно могућности читања канонских дела америчке књижевности. Ауторка текста затим детаљно, у прегледу појединих поглавља књиге, описује одабрану методологију и представља кључне елементе анализе књижевности која је примењена у овом делу.

12. Текст “Caught in a Web” („У мрежи“) бави се питањем идентитета у постколонијалном свету као једним од основних тема постколонијалног дискурса. Изражава се уверење да се идентитет у постколонијалном тексту обликује као један од производа културних дијалога у коме је психолошка сфера која се тиче индивидуалног психолошког развоја не може посматрати одвојено од ширег друштвеног и културног контекста. У тексту се анализирају романи Маргарет Етвуд (Margaret Atwood) *Алиас Грејс* (*Alias Grace*) и В. С. Најпола (V.S. Naipaul) *Енигма доласка* (*The Enigma of Arrival*) који су посматрани као фиктивне биографије. Ауторка анализира текстове оба романа кроз постколонијални дискурс и могућност изградње хибридног идентитета у туђој култури и непрестаној борби са друштвеним стереотипима. Наративне технике као што су историјски документи, факсимили, дневници, записи, административне белешке и остали списи који доказују аутентичност представљене стварности представљају наративну рефлексију или текстуачлу паралелу, апстрактног појма мреже у којој су јунаци заробљени. Ауторка анализира њихове начине борбе и стратегије за ослобођење из замке у којој се налазе.

13. Текст “The Rethinking of the ‘Few and Many’“ („Преиспитивање концепције ‘малобројни насупрот многобројним’“) испитује књижевне рефигурације Хераклитовог концепта дихотомије између “малобројних и многобројних”. Ауторка утврђује да је овај појам постао утицајан посебно у књижевности модернизма двадесетог века с обзиром на поетичке специфичности овог правца. И да се касније проширио на приповедачке образце постмодернизма. У тексту се анализира проза Џона Фаулса (Džon Fauls) кроз перспективу подељености човечанства на којој се образас заснива, а која, касније у књижевном тексту образује структуру свих слојева наратива од изградње ликова до ширег образац свеколиког приповедања. У Хераклитовој филозофији „Малобројни“ и „Многобројни“ представљају два модела разумевања стварности. Ауторка подсећа да Хераклитово размишљање потиче из приступа начинима сазнавања према коме су само „Малобројни“ упућени у тајне стварности и света. У Фаулсовој прози карактеризација се једним делом може тумачити у вези са овим Хераклитовим принципима. У тексту се разматрају аспекти карактера Фаулсове прозе кроз призму Хераклитове филозофије сазнања.

14. Текст “Writing Closure” („Писање завршетка“) је заснован на уверењу да у наративном свету савремене књижевности питање завршетка дела заузима значајно место унутар критичког дискурса. Модерна наративна супротставља се конвенцији традиционалног текста у коме наративни ток увек стреми завршетку. У постмодерном тексту завршетак је често нејасан или намерно скривен од читаоца. Ауторка истиче поставља питања: ко скрива завршетак, и који од наративних гласова има могућност да заврши текст. Имплицитно постмодерни текст нема завршетак, закључује ауторка, на основу ставе Ролана Барта (Roland Barthes) према коме активни текст (“writerly text”) не може имати завршетак, пошто увек бар један глас остаје изван текста на папиру. На основу студија Френка Кермода (Frank Kermode) и Ерла Ингерсола (Erl Ingersol) о тексту и

његовом завршетку, ауторка анализира нејасне завршетке романа Џона Фаулса и Маргарет Етвуд.

15. Текст “Writing reality” („Писање стварности“) говори о непрестаном слабљењу разграничења између фикције и стварности у току двадесетог века. Ауторка наводи да су најпре визуелне уметности направиле искорак према стварности укључивши објекте из стварности у свој имагинарни свет путем “реди мејда”. У књижевности наративне технике које су омогућиле „укључивање стварности“ у текст књижевног дела развиле су се нешто касније под утицајем непрестаног мењања односа између писца и дела. У есеју се даље наводи да је у другој половини двадесетог века текст отворио своје оквире за метафоричну и метонимијску употребу чињеница. Теоретичари попут Мишела Фукоа (Michel Foucault), Умберта Ека (Umberto Eco), Линде Хачион (Linda Hutcheon) и многих других осврћу се на тенденцију модерног текста која се односи на укључивање историјског материјала у фиктивне творевине. Као најисцрпније међу студијама ових књижевних трендова ауторка истражује студије Линде Хачион из области историографске метафикције које описују наратив у контексту историјског дискурса. Есеј даље говори о појединим романима Салмана Руждија (Salman Rushdie), Питера Акројда (Peter Ackroyd), Џона Фаулса (John Fowles), Иена Синклера (Ian Sinclair) и Вила Селфа (Will Self), у контексту употребе грађе из стварности и преобликовања и поновног стварања реалности у књижевном тексту.

16. Текст “The Representation of ‘Home’ – The Novels of Vladimir Tasic” („Представљање 'дома' – романи Владимира Тасића“) говори о романима Владимира Тасића: Опроштајни дар, Киша и хартија и Стаклени зид. Ауторка користи књижевно-теоријски појам “дома“ као кључ за интерпретацију Тасићевог текста. Појам „дома“ разматра се у ширем контексту англо-америчке књижевне традиције као и тумачења аутора мигрантске књижевности попут Салмана Руждија, В. С. Најпола и Хомија Бабе (Homi Bhabha). Ауторка се посебно осврће на генерацију ранију мигрантских аутора попут Ђерђа Лукача (György Lukács), Ихаба Хасана (Ihab Hassan) and Валтера Бенјамина (Walter Benjamin) утврђујући поетичку разлику између ових генерација писаца. Ова традиција могла би се описати терминима „хибридне стваралачке свести“ краја века. У есеју се утврђује да Тасић ствара у непрестаном контексту књижевне традиције мигрантских писаца која се успоставља кроз наративни образац „дома“ мигрантске књижевности.

17. Текст “The Art of Becoming“ („Уметност постајања“) говори о роману британског писца Аравинда Адиге (Aravind Adiga) *Бели тигар* (*The White Tiger*) тумачећи га у светлу развојног романа. Ауторка говори о жанровској разноврсности примећујући да начин приповедања у роману *Бели тигер* – епистоларна форма – подрива традиционалну форму приповедања у развојном роману и да трагање за идентитетом употпуњује политичким заплетом у форми преписке са актуелним кинеским председником. Ауторка утврђује да овај део радње романа унутар главног тока ставља развојни роман у културни и, историјски и друштвени контекст савременог индијског друштва. Тако је тумачење у светлу *bildungsroman*-а редефинисано у складу са постколонијалном критиком у чијем се контексту примењује. С друге стране, уплив стварности у текст проблематизује границу између уметности и реалности, односно између појава у стварности њиховог књижевних представљања.

18. У тексту “Простор и прича“ ауторка говори о бројним покушајима у књижевности да се искуство представи просторно, као палимпсест. Наводи пример Томаса де Квинсија (Thomas de Quincey) који средином деветнаестог века говори о људском мозгу као

палимпсесту, а затим о писању Сигмунда Фројда (Sigmund Freud) који у есеју „Белешка о мистичној табли за писање“ из 1925. године говори о метафоричном потенцијалу појаве записивања, брисања и поновног исписивања трагова на табли. Овај преглед ауторка завршава примером Жака Дерида (Jacques Derrida) који користи метафору палимпсеста да би описао текст у светлу трагова који постоје у његовој скривеној односно “несвесној” суштини. Садржај свести или подсвести пројектује се на географске просторе о чему пише Гастон Башлар (Gaston Bachelard) преносећи метафору палимпсеста из интимног порстора човековог ума у спољашњи простор. Есеј бави се фиктивним светом романа *Венеција* Владимира Пиштала у коме приповедач, као и читалац трага за суштином приче између приватног и јавног, унутрашњег и спољашњег, видљивог и невидљивог простора града као палимпсеста.

19. У есеју “‘Trace’ in Narration” („Траг’ у наратији“) ауторка користи Деридин појам “трага” или “саплемент” сматрајући га централним за Деридино разумевање текстуалног несвесног који је пресудан за схватање принципа одлагања значења и Деридине парадигме *différance /différance*. На основу Деридиних идеја ауторка тумачи романе Казуа Ишигура (Kazuo Ishiguro) *Бледи обриси брда* (*The Pale View of Hills*) and *Кад смо били сирочад* (*When We Were Orphans*). Ауторка сматра да је Ишигуров текст покушај да се деконструише стварност као конструкција у тексту. Текст је заснован на претпоставци да у Ишигуровим романима сам наративни процес може да понуди иувид у начин на који ум представља искуство. У том смислу комплексна наратија у Ишигуровим делима посматрана је као паралела процесима у људском уму. Анализа се ослања делимично на Прустова и Бекетова решења праћења умних процеса у наративном тексту, посебно на Прустову вољно и невољно сећање, као и на Бекетову идеју да у се сећање остварује на основу иницијелног заборава. Прустове и Бекетове идеје представљене су у тексту у контексту наративних вештина и поузданости приповедања.

20. „Изван класичне наратологије“ је интервју са истакнутом професорком и теоретичарком Сусан Лансер (Susan S. Lanser) која се бави феминистичком теоријом и теоријом рода. Предаје теорију рода, феминистичке студије и компаративну књижевност на универзитету Брендаис (Brandeis). Ауторка наводи да је фомализам и феминизам у мисли Сусан Лансер довео до стварања специфичне области унутар наративне теорије познате као „феминистичка наратологија“, Ауторка овог интервјуа разговара са Сусан Лансер о њеној најпознатијој студији из ове области „У правцу феминистичке наратологије“ (“Towards Feminist Narratology” наглашавајући да Лансерова удружује структуралистичку наратологију са феминистичким студијама како би истражила како феминистичке студије могу користити знања из области наратологије и како методологија наратологије може понудити нову перспективу феминистичким студијама.

21. Текст “Writing Other in Margaret Atwood’s novel *The Blind Assassin*” (“Писање Другог у роману Маргарет Етвуд *Слепи убица*”) односи се на манифестације Другог у наративним перспективама у роману Слепи убица. Као извор метафоричних значења у роману. Ауторка наводи да је сама наратија саткана од разних дискурзивних компоненти од историјског, преко политичког до митолошког. Ауторка ове посматра приповедачке технике помоћу којих су ови дискурси укључени у текст романа и закључује да Етвудова користи углавном интертекст и пастиш. Посебно поље истраживања у овом тексту представља језик дела, наводи ауторка, ослањајући се на студије о вези језике и Другог

из пера Жака Лакана (Jacques Lacan). Лаканове “пукотине у језику”, како се објашњава, представљају једну од најупорнијих манифестација Другог у роману.

22. Текст “The Problem of Authenticity in Margaret Atwood’s Fiction (“Проблем аутентичности у прози Маргарет Етвуд”) бави се двострукошћу као приповедачком техником у прози Етвудове. Ауторка овог текста ослања се на есеј Валтера Бенјамина (Walter Benjamin) као једном од најстаријих вештина у људској заједници. Приповедач, наводи ауторка цитирајући Бенјаминов есеј, приповеда сопствена сазнања о свету. На основу његовог приповедачког ауторитета, његова сазнања прихватана су као истина и уграђивана у образац схватања света и стварности. Ауторка овог текста говори о приповедачима које ствара Маргарет Етвудове, а који у покушају изградње сопственог приповедачког ауторитета прибегавају традиционалним приповедачким техникама ове древне вештине. Етвудова, међутим, наводи се у есеју, ствара и скривени текст или секундарно приповедање, у коме провејава Друго, скривено биће приповедача које се бори за изградњу сопственог ауторитета, идентитета и аутентичности остајући у сенци великих наратија. Текст Етвудове, према ауторки овог есеја, увек одражава ову унутрашњу приповедачку двострукост.

23. Текст “Shaping Visual Identities in Art: The French Lieutenant’s Woman in Literature and Film” (“Обликовање визуелних идентитета у уметност: Женска француског поручника у књижевности и на филму”) говори о визуелном идентиту саме јунакиње Саре Вудраф у књижевном делу и на филмском платну. Ауторка наводи особености њеног превасходно визуелног идентитета. Тај идентитет обликује се визуелно, односно, најдиректније, како се објашњава, “кроз визију” аутора романа. Медијум филма преузима овај поступак и слика Сару Вудраф, већ насликану у тексту. Овакав поступак омогућен је чувеним Лакановим студијама о “погледу” који је уграђен у идентитет књижевног лика. Сара Вудраф, наводи ауторка, створена је, како у роману, тако и на филму, као хибридни лик, који филм “раставља” у двоструку причу истичући њену визуелну и суштинску хибридност. С друге стране, хибридност је на филму, као и у роману искоришћена као метафора којом се истовремено улази у двоструко књижевно, идејно и историјско поље Викторијанства и Модерног доба.

3.3.Подручја научног рада кандидата

Пратећи досадашњи научни рад кандидаткиње, њено двадесетшестогодишње бављење књижевном науком, теоријом и англистичким студијама, чији је знатан део у овоме реферату изложен, комисија је стекла уверење да је Александра Јовановић кандидат који у англистици на овим просторима завређује највишу пажњу.

Научно-стручни и истраживачки допринос кандидаткиње англистичким студијама огледа се превасходно у њеним научним радовима. У њима ауторка студиозно прилази како књижевној теорији и њеној примени на корпус енглеске књижевности, тако и културолошким студијама у књижевности као једном од најизраженијих струја у књижевно-критичком дискурсу данас. Кандидаткиња се не бави само појавом

културолошких теорија у критичкој пракси, већ и њиховом применом на корпусу најновије англистичке литературе. У својим студијама кандидаткиња их посматра у контексту деловања других теоријских модела и принципа тумачења као што су културни материјализам, историја, марксизам, постколонијалне студије и феминизам, између осталих. Наком исцрпне анализе у поменутим радовима, који представљају самосталне и вредне истраживачке пројекте, доц. др Александра Јовановић изводи закључке о доприносима новијих теорија проучавању књижевности, историје и културе. Уочљив је и веома плодотворан развој интересовања кандидаткиње за теорије о миту, које и даље испитује и студиозно примењује у многим анализама савремене британске и канадске књижевности.

Радови из англистике, делотворан су напор доц. др Александре Јовановић да допринесе потпунијем тумачењу разматране појаве или разматраног писца и да их представи (Фаулс, Етвудова, Ружди, Силито) из новог угла. У њима ауторка показује завидно познавање веома осетљивог поља књижевности, као и изграђен књижевно-критички укус. Посебно истичемо изванредно успешно настојање доц. др Александре Јовановић да представи и домете у постмодернизму и стручно уђе у замршено и компликовано поље нестабилних језичких и теоријских игара, било да је у питању наратологија, детективски код, интертекстуалност или отворени крај текста. Многи од понуђених радова из англистичке књижевности могу се оценити као пионирски код нас, и у научној јавности су већ поздрављени као незаобилазан прилог истраживању ове књижевности. У свим својим радовима доц. др Александра Јовановић показује изузетно познавање уже предметне области и изванредну способност да своје налазе систематски и језички узорно саопшти. Њен досадашњи научни опус неоспорно представља значајан стваралачки допринос изучавању савремене англо-америчке књижевности.

Неопходно је истаћи и да сам попис места одржавања стручних и научних скупова у чијем је раду учествовала доц. др Александра Јовановић (Универзитети у Солуну, Темишвару, Београду, Никшићу, Вроцлаву, Марибоур, Малаги и Лисабону, између осталих) сведочи о спемности кандидаткиње да резултате својих истраживања подвргава и непосредном сучељавању с различитим мишљењима. Плодотворност оваквог прилаза истраживањима, који се темељи на претходним испитивањима, препознајемо и у податку да прилоге доц. др Александре Јовановић објављују угледни часописи и стручна и научна гласила.

Поврх свега, ако се преводјење, како налаже и модерна транслатологија, схвати као “дубинско читање (тумачење)” оригинала, а не као мање вредан аспект деловање универзитетског наставника, сматрамо да би овај преглед био непотпун без истицања књижевно-преводачког рада доц. др Александре Јовановић. Њен преводачки опус истински импресионира обимом, квалитетом и избором (Тони Морисон, В. С. Најпол, Луис Керол, Салман Ружди, Катерина Пиперопулу). Као дугогодишњи члан Удружења књижевних преводилаца Србије Александра Јовановић остварила је и значајну преводачку каријеру што употпуњује слику о кандидату као значајном члану породице англиста у Србији.

4. МИШЉЕЊЕ О ИСПУЊЕНОСТИ УСЛОВА ЗА ИЗБОР

4.1.Оцена о резултатима научно-истраживачког рада

Кандидаткиња, доцент др Александра Јовановић, објавила је велики број значајних научних радова из области енглеске књижевности – предмета за који се бира у звање ванредног професора. Приложила је комплетну библиографију и копије научних радова, и увид у документацију са домаћих и међународних научних скупова на којима је имала запажена саопштења, која су објављена у целини, у релевантним публикацијама. Објавила је две монографије из одговарајуће научне области. *Природа, мистерија мит*, која тумачи прозу британског писца Џона Фаулса у светлу грчког мита и *Гласови и тишине* у критичком дискурсу о енглеској књижевности двадесетог века, која износи критичке идеје и поступке у контексту друштвених, културних и идеолошких токова у двадесетом веку. Обе студије представљају вредан допринос англистичкој науци и указују на нове могућности тумачења и проучавања књижевности.

4.2. Оцена о ангажовању кандидата у развоју наставе и развоју других делатности универзитета

У току рада на Филолошком факултету у Београду др Александра Јовановић била је ангажована на предметима *Енглеска књижевност 1*, *Енглеска књижевност 3* и *Енглеска књижевност 4* и *Специјалном курсу из Енглеске књижевности: Савремени британски роман*, који предаје и данас. Од 2009. држи запажен курс на доторским студијама *Постколонијална књижевност на енглеском језику*, а од 2010. Године на мастер студијама курс: *Књижевне теорије и правци у енглеској књижевности двадесетог века*. Оснивач је и члан редакције научног часописа *Belgrade BELLS* који катедра за Енглески језик и књижевност у Београду уређује од 2009. год.

Колегиница др Александра Јовановић, је као предавач, била својски ангажована на изради нове програмске концепције групе предмета Англофоне књижевности саобразно новонасталом општем плану студијске групе за Енглески језик и књижевност. Својим стручним ангажманом и педагошким радом дала је значајан допринос настави, како на Катедри за англистику, тако и настави на Филолошком факултету у целини.

4.3. Оцена о резултатима педагошког рада

Др Александра Јовановић је наставник са завидним педагошким искуством. Показала је примерну даровитост, не само у раду са мањим групама, већ и са обимнијим студијским групама на свим новоима наставе, основним, мастер и докторским студијама. Кандидаткиња је показала умеће уподстицању студената на критичко мишљење, разговор и полемику. У свом веома посвећеном раду са студентима др Александра Јовановић показала је смисао да код њих пробуди интересовање да се и сами баве критичким принципима у књижевности и њиховом применом. Ово интересовање код студената доказује велика посећеност курсева које држи и број одбрањених и пријављених магистарских теза и мастер радова. Забележене су највише оцене студената по свим критеријумима на претходној студентској евалуацији.

4.4. Оцена резултата кандидата постигнутих у обезбеђивању научно-наставног подмлатка

Кандидаткиња је била и сада је члан више комисија за избор сарадника у виша звања, како на Филолошком факултету где је запослена. Била је ментор кандидатима при изради докторских радова, односно при изради мастер радова, као и члан комисија за процену и одобрење теме, као и за одбрану мастер радова, магистарских и докторских теза на Филолошком факултету у Београду, Филозофском факултету у Новом Саду и Нишу.

4.5. Оцена о учешћу кандидата у стручним организацијама и другим делатностима од значаја за развој научне области

Др Александра В. Јовановић је активна у раду **Удружења књижевних преводилаца Србије** од 1993. године. Од 2002. године члан је удружења **PHILOLOGIA**, као и међународних удружења **EACLALS (European Association for Commonwealth Literature and Language Studies)** од 2010. и **CEACS (Central European Association for Canadian Studies)** од 2009. Већ пет година уређује научни часопис **Belgrade BELLS**. Учествоје у организацији бројних међународних и националних скупова на Филолошком факултету у Београду и Филозофском факултету у Никшићу. Била је ко-уредник зборника **ELLSSAC (English Language and Literature Studies, Structures Across Cultures)**, који је издао Филолошки факултет у Београду и ко-уредника Зборника **Culture and Ideology: Canadian Perspectives**, такође у издању.

5. ПРЕДЛОГ ЗА ИЗБОР КАНДИДАТА

На основу изложених релевантних чињеница, познавања научног и педагошког рада кандидата и анализе тих радова, чланови Комисије сматрају да кандидат, доцент др Александра Јовановић испуњава све услове за избор у звање ванредног професора који су предвиђени чланом 65 Закона о високом образовању и Одлуком Сената Универзитета у Београду (од 14. 12. 2011. године) о изменама и допунама критеријума за стицање звања наставника на Универзитету у Београду, односно чланом 106 Статута Филолошког факултета у Београду. Комисија је једнодушна у оцени да Изборном већу Филолошког факултета у Београду предложи да др Александру Јовановић, доцента Филолошког факултета Универзитета у Београду, изабере у звање **ванредног професора** за ужу научну област **Англистика**, предмет: **Енглеска књижевност**, на Филолошком факултету Универзитета у Београду.

У Београду,
19.4.2013..

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

Др Зоран Пауновић
редовни професор
Филолошког факултета
у Београду

Др Радојка Вукчевић
редовни професор
Филолошког факултета
у Београду

Др Весна Лопичић
редовни професор
Филозофског факултета
у Нишу